

บทที่ 2

กรอบแนวคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน

2.1.1.1 ทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้อ (the Purchasing Power Parity Theory: PPP Theory)

ทฤษฎี PPP ได้ถูกนำมาใช้อธิบายพฤติกรรมของอัตราแลกเปลี่ยนจริง (Actual exchange rate) ตั้งแต่ปี ก.ศ. 1973 เป็นต้นมา ในระยะยาวราคាសินค้าปรับเปลี่ยนเทียบของ 2 ประเทศเป็นตัวกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่สำคัญมาก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะสะท้อนให้เห็นอำนาจซื้อปรับเปลี่ยนเทียบของเงิน 2 สกุล ซึ่งเราเรียกว่า ทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้อ ทฤษฎีนี้สามารถใช้พยากรณ์อัตราแลกเปลี่ยนในระยะยาว และใช้พยากรณ์ระดับที่ค่าของเงินตราควรจะเป็นภายใต้ระบบโดยตัวภายใต้การจัดการ

ทฤษฎี PPP เป็นทฤษฎีที่ต้องการอธิบายดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยน โดยแสดงวิธีคำนวณหาดุลยภาพอัตราแลกเปลี่ยนวิธีดัง เมื่อประเทศมีดุลการชำระเงินไม่สมดุล ความจำเป็นที่จะต้องมีการคำนวณเกิดขึ้น เพราะประเทศต่าง ๆ ไม่มีความรู้ว่าอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศมีรูปร่างที่แน่นอนอย่างไร ทฤษฎีนี้ได้รับแนวความคิดมากจากนักเศรษฐศาสตร์ชาวสวีเดนชื่อ Gustav Cassel ในศตวรรษ 1920 ผู้ซึ่งกล่าวว่าด้วยจำนวนเงินเท่ากันควรซื้อสินค้าชนิดเดียวกัน ได้จำนวนเท่ากันในประเทศต่าง ๆ (หน่วยเงินตราคิดเป็นเงินตราสกุลเดียวกัน) จากแนวความคิดนี้ทำให้นักทฤษฎีการเงิน เช่น Marina Whitman (1975) ตั้งเป็นกฎที่เรียกว่า Law of One Price ของดุลยภาพตลาดที่มีการแข่งขัน เมื่อไม่คำนึงถึงค่าขนส่งและภาษีศุลกากร ตามกฎนี้กล่าวว่าสินค้านิดเดียวกันควรขายในราคเดียวกันในทุก ๆ ประเทศ

ทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้อมี 2 แนวความคิด คือทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้อย่างสมบูรณ์ (Absolute PPP) และทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้อโดยเบริญเทียบ (Relative PPP)

1) ทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้ออย่างสมบูรณ์ กล่าวว่า ดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับอัตราส่วนของระดับราคางานค้าของ 2 ประเทศ สมมติว่าประเทศ 2 ประเทศคือ ประเทศ A และประเทศ B ดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศ A คือ

$$S_A = \frac{P_A}{P_B}$$

โดย S_A	คือ อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศ A
P_A และ P_B	คือ ระดับราคางานค้าในประเทศ A และ B

ในรูปแบบดุลยภาพบางส่วน (Partial equilibrium model) ณ อัตราแลกเปลี่ยนใดอัตราหนึ่ง (ไม่ว่าจะเป็นอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพหรือไม่) ราคางานค้าในประเทศ A เท่ากับราคางานค้าประเทศ B คูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยนหรือ $P_A = S \times P_B$ ตัวอย่างเช่นราคางานค้าประเทศ B เท่ากับ 100 ดอลลาร์ และอัตราแลกเปลี่ยนคือ 25 บาทต่อดอลลาร์ ราคางานค้าของประเทศ A จะเท่ากับ 2,500 บาท ความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นนี้จะเป็นอยู่ตลอดไปสำหรับสินค้าที่ซื้อขายกันแต่ละชนิด ถ้าไม่มีค่าขนส่งและข้อกำหนดทางการค้า ซึ่งทำให้ทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้ออย่างสมบูรณ์เป็นจริง

ตามความเป็นจริงการค้าระหว่างประเทศมีข้อกีดขวางมากมาย และมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขนส่ง นอกจากนั้นสินค้าที่ซื้อขายกันก็มีหลายชนิด ทำให้เกิดปัญหาในการเลือกใช้ระดับราคาที่เท่ากันของ 2 ประเทศ และสินค้าบางชนิดเป็นสินค้าที่ไม่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ (Non-traded goods) เช่นการตัดผ้า ซึ่งเป็นบริการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ สินค้าเหล่านี้จึงไม่มีความสัมพันธ์ทางด้านราคาระหว่างประเทศต่าง ๆ นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างราคางานค้าของประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จึงไม่เป็นจริงเสมอ เราจึงไม่สามารถใช้สมการ $S_A = \frac{P_A}{P_B}$ ในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพ

เมื่อใช้ Law of One Price สนับสนุนทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้ออย่างสมบูรณ์ เราจะหมายถึงระดับราคางานค้าชนิดหนึ่ง แต่เมื่อเราย้ายเป็นระดับราคางานค้าหลายชนิดของประเทศหนึ่งเท่ากับของอีกประเทศหนึ่ง ข้อความนี้ไม่เป็นจริง เพราะการประกันราคางานค้าหลายชนิดอาจจะไม่เท่ากันในทุกประเทศ ถึงแม้สินค้าเหล่านั้นจะมีลักษณะเหมือนกันแต่ราคากันต่างกัน ประการที่สอง การใช้ตัวถ่วงนำหนักระดับราคานั้นแต่ละประเทศต่างกัน ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างระดับราคา ถึงแม้ว่า Law of One Price ของสินค้าแต่ละชนิดจะเป็นจริง

2) ทฤษฎีความเสมอภาคของอำนาจซื้อ โดยเปรียบเทียบ กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนในช่วงเวลาหนึ่งเท่ากับการเปลี่ยนแปลงระดับราคาของสองประเทศในเวลาเดียวกัน ฉะนั้นคุณภาพของอัตราแลกเปลี่ยนคือ

$$S_A^t = \frac{P_A^t / P_A^0}{P_B^t / P_B^0} \times S_A^0$$

โดย	S_A^t, S_A^0	คือ	คุณภาพของอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศ A ในปีที่ t และปัจจุบัน
	P_A^t, P_A^0	คือ	ระดับราคาของประเทศ A ในปีที่ t และปัจจุบัน
	P_B^t, P_B^0	คือ	ระดับราคาของประเทศ B ในปีที่ t และปัจจุบัน

เราจะเห็นว่าตามทฤษฎี PPP โดยเปรียบเทียบอัตราแลกเปลี่ยนจะปรับตัวตามความแตกต่างของภาวะเงินเพื่อของ 2 ประเทศ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตรดังนี้

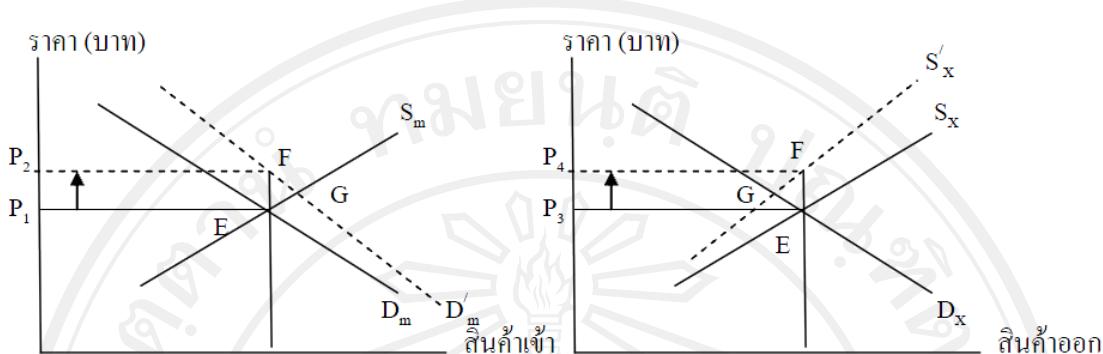
$$\% \Delta S = \% \Delta P - \% \Delta P *$$

โดย	$\% \Delta S$	คือ	การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (ร้อยละ)
-----	---------------	-----	---

$\% \Delta P, \% \Delta P *$ คือ อัตราเงินเพื่อภายนอกประเทศและต่างประเทศ

ตัวอย่างเช่น ถ้าระดับราคาสินค้าของประเทศ A สูงขึ้น 50% แสดงว่ามีภาวะเงินเพื่อเกิดขึ้นในประเทศ A อัตราแลกเปลี่ยนคุณภาพของประเทศ A ควรจะสูงกว่าอัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบัน 50% ตามอัตราเงินเพื่อ นั่นคือเงินตราของประเทศ A เสื่อมค่าลง 50% เมื่อเทียบกับเงินตราของประเทศ B เราสามารถอธิบายได้ด้วยรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 ทฤษฎีความสมอภาคของอำนาจซื้อ

จากรูป	เส้น D_m	คือ	เส้นอุปสงค์สินค้าเข้าของประเทศ A
	เส้น S_m	คือ	เส้นอุปทานสินค้าเข้าของประเทศ A
	เส้น D_x	คือ	เส้นอุปสงค์สินค้าออกของประเทศ B
	เส้น S_x	คือ	เส้นอุปทานสินค้าออกของประเทศ B

ดุลยภาพของตลาดก่อนมีภาวะเงินเฟ้ออยู่ที่จุด E ถ้าประเทศไทย A มีภาวะเงินเฟ้อ จะทำให้ระดับราคาในประเทศไทย A สูงขึ้น ทำให้ความต้องการสินค้าเข้าเพิ่มขึ้น เส้น D_m จะเคลื่อนเป็น D'_m ราคาสินค้าเข้าจะสูงจาก P_1 เป็น P_2 สำหรับสินค้าออก เมื่อมีภาวะเงินเฟ้อค้าส่งออกจะได้รับค่าสินค้าเพิ่มขึ้น (ต้นทุนสูงขึ้น) ทำให้เส้น S_x เคลื่อนขึ้นไปข้างบนเป็น S'_x ราคาสินค้าออกจะเพิ่มขึ้นจาก P_3 เป็น P_4 แต่ขณะที่มีภาวะเงินเฟ้อ ดุลยภาพของตลาดของสินค้าทั้ง 2 ชนิดจะอยู่ที่ G ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนยังคงเดิม ดุลการชำระเงินของประเทศไทย A จะขาดดุล ฉะนั้นประเทศไทย A จะแก้ไขปัญหาดุลการชำระเงินขาดดุลเมื่อมีภาวะเงินเฟ้อ โดยเพิ่มอัตราแลกเปลี่ยนในสัดส่วนเดียวกับภาวะเงินเฟ้อ ทำให้เส้นอุปสงค์ของสินค้าเข้าและเส้นอุปทานของสินค้าออกของประเทศไทย A เคลื่อนกลับไปเป็นเส้นเดิม ดุลยภาพของตลาดจะอยู่ที่จุด E ทำให้ดุลการชำระเงินของประเทศไทย A สมดุลอีกครั้งหนึ่ง ข้อสังเกตสินค้าที่ไม่ได้ซื้อขายระหว่างประเทศ (Non-traded goods) ที่มีอยู่จะไม่มีผลต่อข้อสรุปดังกล่าว

ปัญหาที่คล้ายกันที่กล่าวมาแล้วได้เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 สงครามทำให้การค้าระหว่างประเทศคู่สัมารภัยได้รับผลกระทบกระเทือน และในที่สุดก็ไม่มีการค้าเกิดขึ้นจนกระทั่งสัมภาระยุติลงจึงมีการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นใหม่ ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องสร้างอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ บางประเทศคิดว่าตนควรกลับไปใช้อัตราแลกเปลี่ยนเดิมก่อนสัมภาระ แต่ปรากฏ

ว่าอัตราแลกเปลี่ยนเดิมไม่เหมาะสม เพราะหลายประเทศมีภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้น Cassel จึงเสนอให้ปรับอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ตามภาวะเงินเฟ้อ โดยใช้สูตรอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ตามภาวะเงินเฟ้อโดยใช้สูตรอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพตามทฤษฎีความเสมอภาคของอ่านาจซื้อโดยเปรียบเทียบ

ในปัจจุบันนี้ทฤษฎีความเสมอภาคของอ่านาจซื้อโดยเปรียบเทียบไม่เป็นจริง เพราะตัวแปรทางด้านการเงินมีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ เทคโนโลยี รสนิยม ระดับการใช้งาน เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในการคำนึงห่วงประเทศ รวมทั้งมีการเคลื่อนย้ายเงินทุน มีข้อกีดขวางทางการค้ามาก many สิ่งเหล่านี้มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน แต่อย่างไรก็ตามในระยะยาว (Long-run) ตัวแปรทางการเงินจะเป็นกลาง (Neutral) ขณะนี้ ทฤษฎีความเสมอภาคของอ่านาจซื้อจะเป็นจริงในระยะยาว

2.1.1.2 วิธีทางการเงิน (Monetary Approach)

ทฤษฎีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนตามแนวคิดของ PPP ที่ได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านี้ ข้อสังเกตุที่สำคัญคือ ไม่ได้กล่าวถึงการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ และในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการเคลื่อนย้ายทุนจำนวนมาก และตลาดเงินเจริญเติบโตอย่างมาก ในกรณีดังกล่าวตนักเงินทำกำไรมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนย้ายเงินระหว่างสกุลต่างๆ ขึ้นอยู่กับการคาดคะเนอัตราผลตอบแทนของเงินตราสกุลหนึ่งเทียบกับสกุลอื่น สิ่งที่ประชาชนคาดคะเนว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับอัตราแลกเปลี่ยนจะมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาสกุลเงินที่จะซื้อและขาย

แบบจำลองทางการเงินที่ใช้ในการอธิบายพฤติกรรมของอัตราแลกเปลี่ยนมีอยู่ 3 แบบคือ แบบจำลอง Flexible price, Sticky price และ Real interest rate differential

ในการพิจารณาแบบจำลองทางการเงินในที่นี้เรามนุมตัวพันธบัตรภายในประเทศและต่างประเทศทดแทนกัน ได้อย่างสมบูรณ์ พันธบัตรทั้ง 2 ทดสอบกันได้อย่างสมบูรณ์ แสดงว่า Uncovered interest parity เป็นจริงอย่างต่อเนื่อง นั่นคืออัตราดอกเบี้ยทุนระหว่างประเทศสามารถลงทุนในพันธบัตรภายในประเทศหรือต่างประเทศจะมีความเสี่ยงและอายุได้ดอนเท่ากัน ดังนั้นเราจึงสามารถเปลี่ยนการถือพันธบัตรชนิดหนึ่งไปอีกชนิดหนึ่งทันที ความแตกต่างระหว่างพันธบัตรทั้ง 2 คือ เงินตราที่กำหนดค่าเป็นคนละสกุล แต่ปัจจัยที่นักลงทุนคำนึงถึงในการพิจารณาว่าควรซื้อพันธบัตรชนิดใด คืออัตราดอกเบี้ยเปรียบเทียบและการคาดคะเนเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน ปัจจัยทั้ง 2 นี้มีความสัมพันธ์กันดังนี้

$$ES' = r - r^*$$

โดย	ES'	คือ	อัตราการคาดคะเนการเสื่อมค่าของเงินตราภายในประเทศ
r และ r^*		คือ	อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศและต่างประเทศ

สมการดังกล่าวคือเงื่อนไขของ Uncovered interest parity (UIP) เงื่อนไข UIP เป็นจริงตลอดเวลา แสดงว่าเงินทุนเคลื่อนย้ายอย่างสมบูรณ์

แบบจำลอง Flexible price, Sticky price และ Real interest rate differential มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ อุปสงค์และอุปทานของเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน UIP เป็นจริงตลอดเวลา นั่นคือ พันธบัตรภายใต้ประเทศและต่างประเทศมีความเสี่ยงเท่ากัน ดังนั้นอัตราการคาดคะเน ผลตอบแทนเท่ากัน

แบบจำลองทั้ง 3 มีความแตกต่างกันดังนี้ แบบจำลอง Flexible price ได้รวมบทบาทของผลกระทบของการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อ ราคาน้ำมันในระบบเศรษฐกิจ (ค่าจ้าง ราคาสินค้า หรืออัตราแลกเปลี่ยน) เคลื่อนไหวขึ้นและลงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แบบจำลอง Sticky price ของ Rudiger Dornbusch (1976) กล่าวว่าค่าจ้างและราคาน้ำมันมีแนวโน้มคงที่ และอัตราแลกเปลี่ยนเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในนโยบายเศรษฐกิจ ในระยะปานกลางถึงระยะยาวท่านั้นที่ค่าจ้างและราคาน้ำมันต่อการเปลี่ยนแปลงในนโยบายเศรษฐกิจและตัวแปรทางเศรษฐกิจ ในแบบจำลองของ Dornbusch ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อ แบบจำลอง Real interest rate differential ได้รวมบทบาทของการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อของแบบจำลอง Flexible price เข้ากับแบบจำลอง Sticky price ของ Dornbusch

1) แบบจำลองทางการเงิน Flexible price

แบบจำลองนี้พัฒนาจาก Frenkel (1976) Mussa (1976) และ Bilson (1978) และสมมติว่า PPP เป็นจริงตลอดเวลาอัตราแลกเปลี่ยนถูกกำหนดโดยขบวนการที่ทำให้ความต้องการถือเงินเท่ากับปริมาณเงินในแต่ละประเทศ ตามวิธีทางการเงิน ความต้องการถือเงินขึ้นอยู่กับระดับรายได้ที่แท้จริงภายในประเทศ ระดับราคาภายในประเทศ และอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ ขณะที่ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตมากขึ้นและรายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้น ถ้าระดับราคาสูงขึ้น คนจะมีความต้องการถือเงินมากขึ้น เพื่อนำมาใช้จ่ายให้ได้สินค้าเท่าเดิม สำหรับอัตรา

ดอกเบี้ยซึ่งแสดงต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ในการถือเงินถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำ ความต้องการถือเงินจะเพิ่มขึ้น เพราะอัตราดอกเบี้ยไม่เป็นสิ่งจูงใจให้คนลงทุนซื้อหลักทรัพย์ ถ้าเหตุการณ์เป็นตรงกันข้ามดังที่กล่าวมาแล้ว ก็อ รายได้ที่แท้จริง และระดับราคากลาง หรืออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นจะทำให้ความต้องการถือเงินน้อยลง

แบบจำลองทางการเงิน Flexible price ที่มีข้อสมมติว่าระดับราคาทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจเคลื่อนไหวได้เต็มที่ พันธบตรภายในประเทศและต่างประเทศทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินเบรียบเทียบ รายได้เบรียบเทียบและการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อเบรียบเทียบมีผลกระทบอัตราแลกเปลี่ยน ประเทศที่มีอัตราความเจริญเติบโตของปริมาณเงินมากกว่าต่างประเทศจะมีการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อสูง ทำให้ลดความต้องการที่จะถือเงินแต่จะเพิ่มการใช้จ่ายซื้อสินค้า ระดับราคากายในประเทศจะสูงขึ้น ทำให้ค่าของเงินเสื่อมค่าเพื่อรักษาอัตราแลกเปลี่ยนคุลภาพ ตัวอย่างเช่น ปริมาณเงินภายในประเทศเพิ่มขึ้น 10% ทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้น 10% เมื่อระดับราคากายในประเทศสูงขึ้น อัตราแลกเปลี่ยนคุลภาพตามทฤษฎี PPP จะเพิ่มขึ้น 10% นั่นคือค่าของเงินเสื่อมค่า (Depreciation) 10% ถ้ารายได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการใช้จ่ายประจำวันเพิ่มขึ้น ความต้องการถือเงินก็จะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าปริมาณเงินและอัตราดอกเบี้ยคงที่ ความต้องการถือเงินที่เพิ่มขึ้นนี้จะต้องมาจากการระดับราคาน้ำมันค้าภายในประเทศลดลง เมื่อราคาน้ำมันค้าลดลง ทำให้ค่าของเงินแข็งค่า (Appreciation) ในทางตรงข้ามถ้ารายได้ของต่างประเทศเพิ่มขึ้นจะทำให้ราคាត่างประเทศลดลง ทำให้ค่าของเงินภายในประเทศจะเสื่อมค่า

การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในรูปดังเงินเกิดจากการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อสูงขึ้น การคาดคะเนภาวะเงินเพื่อเพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการถือเงินลดลงและการใช้จ่ายซื้อสินค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของระดับราคาน้ำมันค้าภายในประเทศ เมื่อราคาน้ำมันค้าสูงขึ้นค่าของเงินจะเสื่อมค่าตามทฤษฎี PPP

2) แบบจำลอง Dornbusch sticky price

ข้อบกพร่องประการหนึ่งของแบบจำลอง Flexible price คือสมมติว่า PPP เป็นจริงตลอดเวลา และราคาน้ำมันค้าเคลื่อนไหวขึ้นหรือลงตามอัตราแลกเปลี่ยน ความจริงการเปลี่ยนแปลงราคากำไรให้อัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงโดยผ่านเงื่อนไข PPP ดังนั้น แบบจำลองไม่มีประโยชน์ในการอธิบายอัตราแลกเปลี่ยนมีการห่างจาก PPP บทความของ Dornbusch ได้เสนอแบบจำลองทางการเงินที่สามารถอธิบายความห่างของอัตราแลกเปลี่ยนจาก PPP อย่างมากได้

เมื่องหลังของแบบจำลอง Sticky price มีดังนี้ คือ ราคานิตยาสารสินค้า และค่าจ้างในตลาดแรงงาน ถูกกำหนดในตลาด Sticky price และมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ

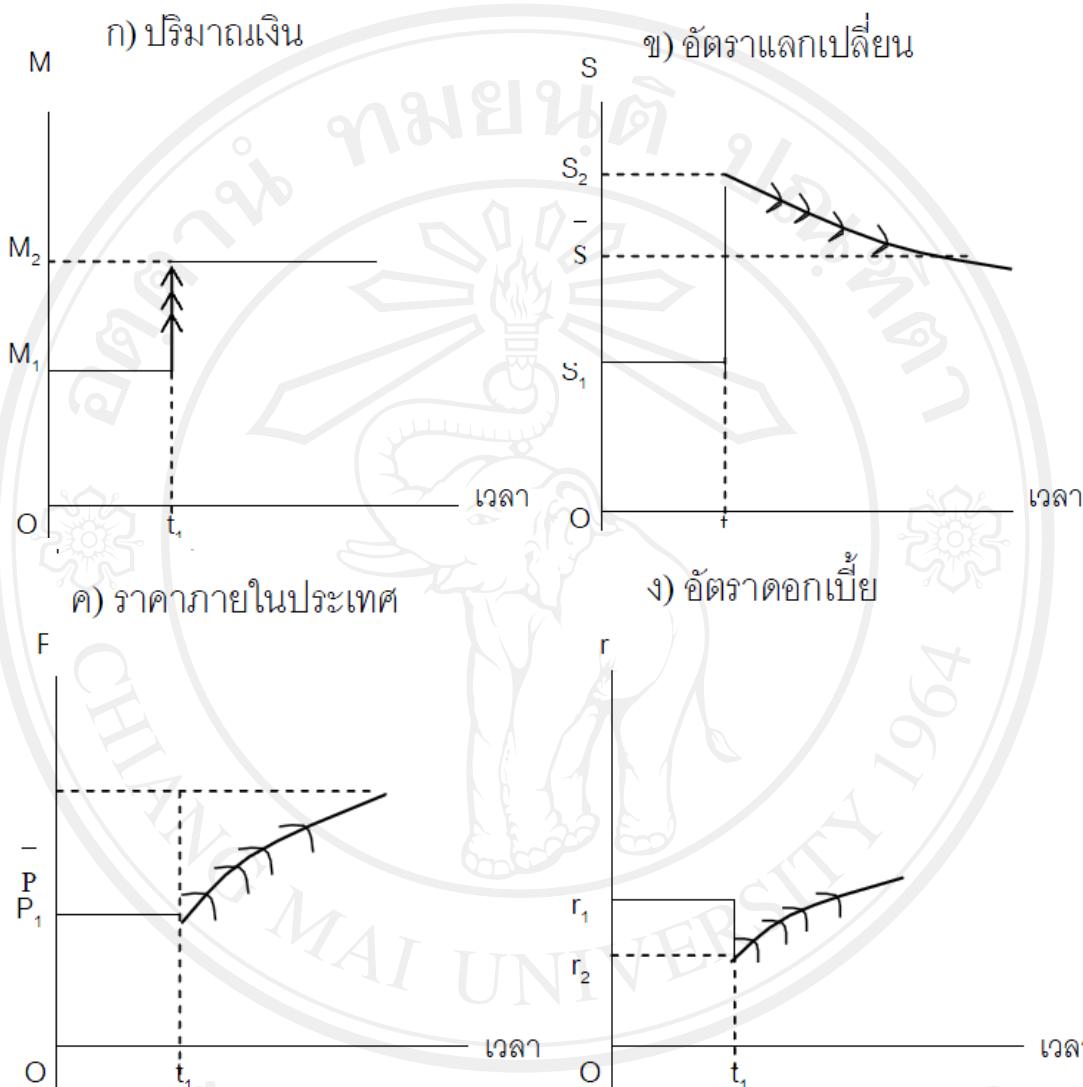
ตลอดเวลาตอบสนองต่อตัวแปรต่างๆ เช่นการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงิน ราคาและค่าจ้าง แต่ราคาและค่าจ้างจะต่อต้านแรงกดดันในทิศทางลดลง การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนจึงไม่สอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของราคา และอัตราแลกเปลี่ยนจะห่างจาก PPP

การอธิบายแบบจำลองของ Dornbusch อย่างง่าย

ตามแบบจำลองของ Dornbusch ได้สมมติว่าเงื่อนไข UIP เป็นจริงในระยะยาวเท่านั้น นั่นคือ อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศต่ำกว่าต่างประเทศ ค่าของเงินภายในประเทศจะเสื่อมค่าในอัตราเท่ากันเพื่อชดเชยอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ เพราะมีการแสวงหาผลประโยชน์จากผลตอบแทนที่คาดคะเนในตลาดทุน ในทางตรงกันข้าม ราคสินค้าจะปรับตัวอย่างช้าๆ ตลอดเวลาต่อการเปลี่ยนแปลงในนโยบายเศรษฐกิจบางส่วน เพราะค่าจ้างปรับตัวเป็นช่วงเวลาเท่านั้น และบางส่วนเกิดจากธุรกิจปรับราคาสูงขึ้นหรือลดลงช้า ดังนั้นเราจึงมีราคา Sticky

ในสถานการณ์ดังกล่าว ทุกคนเขื่อว่าในระยะยาวอัตราแลกเปลี่ยนถูกกำหนดโดย PPP และเริ่มแรกระบบเศรษฐกิจมีคุณภาพอย่างเต็มที่ด้วยอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ r_1 ซึ่งเท่ากับอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ ดังนั้นไม่มีการคาดคะเนการแข่งค่าหรือเสื่อมค่าของเงินสถานการณ์ดังกล่าวแสดงในรูปที่ 2 ปริมาณเงินภายในประเทศเท่ากับ M_1 และระดับราคาภายในประเทศเท่ากับ P_1 และ อัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ S_1 ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎี PPP เมื่อกำหนดระดับราคาต่างประเทศคงที่

รูปที่ 2.2 แบบจำลองของ Dornbusch sticky price

สมมติ ณ เวลา t_1 รัฐบาลเพิ่มปริมาณเงินภายในประเทศอย่างไม่ได้คาดคะเนมาก่อนจาก M_1 เป็น M_2 ในระยะยาวทุกคนทราบว่าระดับราคากำเพิ่มขึ้นในสัดส่วนเดียวกัน เช่นปริมาณเงินเพิ่ม 20% ระดับราคากำเพิ่ม 20% ดังนั้นระดับราคากำลังสูงขึ้นจาก P_1 เป็น \bar{P} และเงินตราภายในประเทศเสื่อมค่าในสัดส่วนเดียวกัน (20%) จาก S_1 เป็น \bar{S} เพื่อรักษาความเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน

สำหรับในระยะสั้นแบบจำลองของ Dornbusch แสดงคำอธิบายในลักษณะต่างกัน ดังนี้ การที่ปริมาณเงินภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างไม่ได้คาดคะเนมาก่อน และระดับราคากำเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดปริมาณเงินส่วนเกิน (Excess supply) คน

จะถือปริมาณเงินส่วนเกินนี้เมื่ออัตราดอกเบี้ยลดจาก r_1 เป็น r_2 เมื่ออัตราดอกเบี้ยภายในประเทศขณะนี้ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของโลก แสดงว่าบังเกิดกำไรคาดคะเนว่าเงินตราภายในประเทศจะแข็งค่าขึ้น ด้วยเหตุผลนี้ ณ เวลา t_1 เงินตราภายในประเทศจะเสื่อมค่าจาก S_1 เป็น S_2 ซึ่งลดด้วยภาพในระยะยาว \bar{S} อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้นมากเกินไป (Overshoot) เพราะค่าเงินเสื่อมค่ามากกว่า 20% ทำให้มีการคาดคะเนว่าค่าเงินจะแข็งค่าเพื่อชดเชยกับอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรภายในประเทศที่ลดต่ำลง

หลังจากที่มีการตอบสนองของอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยต่อการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน จะมีพลังที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจเคลื่อนไปสู่ดุลยภาพระยะยาว ผลของอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศที่ลดลง และเงินตราภายในประเทศเสื่อมค่า จะทำให้ความต้องการสินค้าภายในประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่สมมติว่าผลผลิตคงที่เมื่อมีความต้องการสินค้าภายในประเทศส่วนเกิน จะทำให้ระดับราคากำยในประเทศสูงขึ้นจาก P_1 และความต้องการสินค้าภายในประเทศของชาติต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนแข็งค่าจาก S_2 เป็น \bar{S} ในเวลาเดียวกัน ระดับราคากำยในประเทศที่สูงขึ้นทำให้ความต้องการถือเงินภายในประเทศเพิ่มขึ้น และอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศสูงขึ้น เพื่อทำให้ตลาดเงินมีดุลยภาพระดับราคากำยในสูงขึ้นจาก P_1 เป็น \bar{P} ในสัดส่วนเดียวกับปริมาณเงินที่เพิ่มและอัตราแลกเปลี่ยนแข็งค่าจาก S_2 เป็น \bar{S} ซึ่งสอดคล้องกับ PPP ในระหว่างที่อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศสูงขึ้นจาก r_2 เข้าสู่ระดับเดิม คือ r_1 เพราะระดับราคาที่สูงขึ้นทำให้ความต้องการถือเงินสูงขึ้น ดังนั้นจะไม่มีการคาดคะเนการแข็งค่าของเงินหรือเสื่อมค่าของเงินตราภายในประเทศ

3) แบบจำลอง Real interest rate differential

แบบจำลองนี้เป็นแนวคิดของ Jeffrey A. Frankel ผู้ซึ่งได้ร่วมแบบจำลอง Flexible price และ Sticky price เข้าด้วยกัน

ในระยะยาว ดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยนถูกกำหนดโดยปริมาณเงินเปรียบเทียบ รายได้เปรียบเทียบ และการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อเปรียบเทียบ ซึ่งคล้ายกับแนวคิดของ Frenkel ตามแบบจำลอง Flexible price ระยะสั้น แต่สำหรับดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยนในระยะสั้นถูกกำหนดด้วยปริมาณเงินเปรียบเทียบ รายได้เปรียบเทียบการคาดคะเนภาวะเงินเพื่อเปรียบเทียบ และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเปรียบเทียบตามแบบจำลองนี้ ถ้าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงไม่ได้ดุลยภาพ อัตราแลกเปลี่ยนจะห่างจากอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพระยะยาว ถ้าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงภายในประเทศต่ำกว่าต่างประเทศ ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของเงินตรา

ภายในประเทศจะมีค่าต่ำเกินไป (Undervalued) เมื่อเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนดุลยภาพระยะยาว ก็จะมีการคาดคะเนการแข่งค่าของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของเงินตราภายในประเทศชดเชย

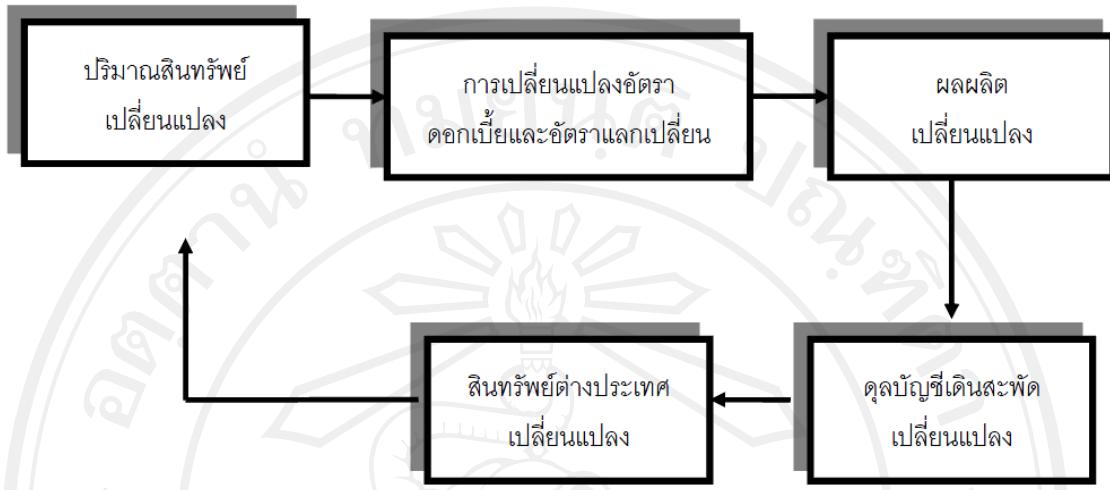
2.1.1.3 วิธีทางสินทรัพย์ทางการเงิน (The Portfolio-Balance Approach)

วิธีทางการเงินไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลสำคัญ ๆ ในช่วงที่มีการใช้อัตราแลกเปลี่ยนเสรี (ตั้งแต่ ค.ศ. 1973) และเป็นวิธีที่ศึกษาการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนในระยะยาว นอกจากนี้ วิธีทางการเงินสมมติว่าสินทรัพย์ทางการเงินภายในประเทศและต่างประเทศ (พันธบัตร) ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ ในความเป็นจริงพันธบัตรภายในประเทศและต่างประเทศทดแทนกันไม่สมบูรณ์ ขณะนี้ วิธีทางการเงินก็ไม่สามารถอธิบายได้จะต้องใช้วิธีทางสินทรัพย์ทางการเงิน (The Portfolio-Balance Approach) ซึ่งกล่าวว่าอัตราแลกเปลี่ยนถูกกำหนดโดยบวนการที่ทำให้อุปสงค์และอุปทานของสินทรัพย์ทางการเงินเท่ากันในแต่ละประเทศ

แบบจำลองนี้พัฒนามาจากแนวคิดของ William Branson (1976, 1977, 1984) และ Pennti Kouri (1976) และต่อมา Maurice Obstfeld (1980) Girton and Henderson (1977) และ Allen and Kenen (1980) ได้ขยายแบบจำลองในทิศทางที่ต่างกัน แบบจำลองที่พิจารณาในที่นี้อาศัยแนวคิดของ Branson (1976) และ Kouri (1976) ซึ่งเป็นแบบจำลองสินทรัพย์ทางการเงินอย่างง่าย เพราะแบบจำลองนี้ได้ใช้ข้อมูลติข่องการคาดคะเนอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ (Static) นั่นคือไม่มีการคาดคะเนการเปลี่ยนค่าของอัตราแลกเปลี่ยน

ในการวิเคราะห์แบบจำลองเรามนสมมติว่าราคากลางและผลผลิตภายในประเทศคงที่ แสดงว่าเราเน้นการวิเคราะห์การสะสมหรือไม่สะสมสินทรัพย์ต่างประเทศที่เกิดจากความไม่ได้ดุลยภาพของบัญชีเดินสะพัดตามหลักการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน บัญชีเดินสะพัดเกินดุล หมายความว่าประเทศกำลังสะสมสิทธิเรียกร้อง (Claims) กับส่วนอื่น ๆ ของโลก ดังที่แสดงโดยการเพิ่มการถือสินทรัพย์ต่างประเทศ การขาดดุลการชำระเงินทำให้มีการลดการถือพันธบัตรต่างประเทศ การอธิบายการเปลี่ยนแปลงตามแบบจำลองแสดงด้วยรูปดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.3 แบบจำลองของ Dornbusch (วิธีทางสินทรัพย์ทางการเงิน)

สมมติเจ้าหน้าที่ทำการเงินดำเนินการตามนโยบายการเงิน โดยวิธี OMO (Open Market Operation), FXO (Foreign Exchange Operation) หรือ SFXO (Sterilized Foreign Exchange Operation) ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้สินทรัพย์ที่ประชาชนถือใน Portfolio เปลี่ยนแปลงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้มีผลกระทบต่อผลผลิต และบัญชีเดินสะพัด บัญชีเดินสะพัดเกินดุลหรือขาดดุล ทำให้มีการสะสมหรือไม่สะสมสินทรัพย์ต่างประเทศ และสิ่งนี้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ที่ประชาชนถือใน Portfolio ต่อไปพร้อมกับอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยต่อไปจนกระทั่งเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาว

2.1.2 ทฤษฎีทางเศรษฐมิตร

2.1.2.1 การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit root test)

เนื่องจากข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลอนุกรรมเวลา (Time series data) ซึ่งส่วนมากจะมีลักษณะเป็น Non-stationary หรือ Stochastic Process ก็ตามคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวน (Variances) ของข้อมูลจะมีค่าไม่คงที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา โดยอาจมีแนวโน้ม (Trend) ในระยะยาว และขณะเดียวกันก็มีการแกว่งตัวระยะสั้น (Cyclical swing) ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มากระทบ (Shock) ดังนั้นการใช้วิธีการแบบ Ordinary Least Squares (OLS) ในการประมาณค่า อาจก่อให้เกิดการคาดคะอยไม่แท้จริง (Spurious regression) ซึ่งมีลักษณะ คือ ค่า t-statistics, F-statistics และ R^2 ที่มีค่าสูง แต่กลับมีค่า Durbin-Watson statistics ที่มีค่าต่ำ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำข้อมูลมาทดสอบความนิ่งของข้อมูลเสียก่อน โดยอาศัยการทดสอบยูนิทรูทตามแนวทางของ Dickey-Fuller (1981) โดยสมมุติให้แบบจำลองเป็นดังนี้

$$X_t = \rho X_{t-1} + e_t \quad (2.1)$$

โดย	X_t, X_{t-1}	คือ	ตัวแปร ณ เวลา t และ $t-1$
	e_t	คือ	ความคลาดเคลื่อนเชิงสัม
	ρ	คือ	สัมประสิทธิ์อัตราส่วนพันธ์

$$\text{จาก } X_t = \rho X_{t-1} + e_t$$

ลบด้วย X_{t-1} ทั้งสองข้างจะได้ว่า

$$X_t - X_{t-1} = \rho X_{t-1} - X_{t-1} + e_t$$

$$\text{หรือ } \Delta X_t = (\rho - 1)X_{t-1} + e_t$$

$$\text{หรือ } \Delta X_t = \theta X_{t-1} + e_t$$

$$\text{โดย } \theta = (\rho - 1)$$

$$\text{หรือ } \rho = 1 + \theta; -1 < \theta < 0$$

ชี้ง θ กือ ค่าพารามิเตอร์

สมมุติฐานของดิกกีฟลูเลอร์ กือ

$H_0 : \theta = 0$ ข้อมูลอนุกรมเวลาไม่ลักษณะไม่นิ่งหรือมียูนิทรูท

$H_0 : \theta < 0$ ข้อมูลอนุกรมเวลาไม่ลักษณะนิ่งหรือไม่มียูนิทรูท

โดยใช้สถิติ t ซึ่งมีสูตรดังต่อไปนี้

$$t = \frac{\hat{\theta}}{S.E.\hat{\theta}}$$

การตัดสินยอมรับสมมุติฐาน H_0 เมื่อค่าสถิติ t-statistic ของสัมประสิทธิ์มีค่ามากกว่าค่าวิกฤติ Mackinnon critical value หมายความว่า X_t มียูนิทรูท หรือ X_t มีลักษณะไม่นิ่ง แต่ถ้า ปฏิเสธสมมุติฐาน H_0 เมื่อค่าสถิติ t-statistic ของสัมประสิทธิ์มีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤติ Mackinnon critical value ก็หมายความว่า X_t ไม่มียูนิทรูทหรือ X_t มีลักษณะนิ่ง

เนื่องจากข้อมูลอนุกรมเวลา ณ เวลา t มีส่วนสัมพันธ์กับข้อมูลอนุกรมเวลา ณ เวลา $t-1$ ค่าคงที่และแนวโน้ม ดังนั้นจึงพิจารณาสมการ 3 รูปแบบที่แตกต่างกันในการทดสอบว่า มียูนิทรูท ดังนี้กือ

$$\Delta X_t = \theta X_{t-1} + e_t \quad (2.2)$$

$$\Delta X_t = \alpha + \theta X_{t-1} + e_t \quad (2.3)$$

$$\Delta X_t = \alpha + \beta T + \theta X_{t-1} + e_t \quad (2.4)$$

การตั้งสมมุติฐานเป็นดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การทดสอบยูนิทรูทโดยใช้ การทดสอบ ดิกกี - ฟลูเลอร์ (Dicky-Fuller test) ซึ่งหากแบบทดลองที่ใช้ในการทดสอบมีปัญหา Autocorrelation ก็จะทำให้ค่าสถิติที่ได้มานั้นไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงได้มีการเสนอให้รับสมการใหม่โดยการเพิ่มขบวนการทดสอบอยู่ในตัวเอง (Autoregressive Processes) เป้าไปในสมการที่ (2)-(4) วิธีการนี้เรียกว่า Augmented Dicky-Fuller test ดังมีรายละเอียดดังนี้

แนวเดินเชิงสุ่ม

$$\Delta X_t = \theta X_{t-1} + \Sigma \phi \Delta X_{t-i} + e_t \quad (2.5)$$

แนวเดินเชิงสุ่มและจุดตัดแกน

$$\Delta X_t = \alpha + \theta X_{t-1} + \Sigma \phi \Delta X_{t-i} + e_t \quad (2.6)$$

แนวเดินเชิงสุ่มจุดตัดแกนและแนวโน้ม

$$\Delta X_t = \alpha + \beta T + \theta X_{t-1} + \Sigma \phi \Delta X_{t-i} + e_t \quad (2.7)$$

โดย	X_t	คือ	ข้อมูลอนุกรรมเวลา ณ ช่วงเวลา t
	X_{t-1}	คือ	ข้อมูลอนุกรรมเวลา ณ ช่วงเวลา t-1
	$\alpha, \beta, \theta, \phi$	คือ	ค่าพารามิเตอร์
	T	คือ	ค่าแนวโน้ม
	e_t	คือ	ความคลาดเคลื่อนเชิงสุ่ม

2.1.2.2 แบบจำลอง Autoregressive (AR)

แบบจำลองอัตโนมัติพัฒนาโดย Yule ในปี ค.ศ.1926 และได้รับการพัฒนาต่อมาโดย Walker ในปี ค.ศ. 1931 โดยแบบจำลองนี้เป็นรูปแบบที่แสดงว่าตัวแปรต้น y_t ถูกกำหนดจากตัวแปรตาม y_{t-1}, \dots, y_{t-p} ซึ่งเป็นอยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$y_t = \alpha_0 + \alpha_1 y_{t-1} + \alpha_2 y_{t-2} + \dots + \alpha_p y_{t-p} + \varepsilon_t$$

โดยที่	y_t	คือ	ค่าสังเกต ณ ช่วงเวลา t
	y_{t-p}	คือ	ค่าสังเกต ณ ช่วงเวลา t-p
	α_0	คือ	ค่าคงที่
	α_j	คือ	ค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลอง
	ε_t	คือ	ค่าคลาดเคลื่อน

ค่าพารามิเตอร์ α_j หรือค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองนั้น แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งค่าพารามิเตอร์เหล่านี้ คำนวณได้โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least squares) หรือ OLS

ในกรณีที่แบบจำลองมีอันดับของอัตโนมัติสัมพันธ์ (Autoregressive order) เท่ากับ 1 นั้นจะเรียกแบบจำลองนี้ว่า AR(1) ซึ่งเขียนในรูปของสมการได้ดังนี้

$$y_t = \alpha_0 + \alpha_1 y_{t-1} + \varepsilon_t$$

โดยที่	y_t	คือ	ค่าสังเกต ณ ช่วงเวลา t
	y_{t-1}	คือ	ค่าสังเกต ณ ช่วงเวลา t-1
	α_0	คือ	ค่าคงที่
	α_1	คือ	ค่าพารามิเตอร์ของค่าสังเกตในช่วงเวลา t-1
	ε_t	คือ	ค่าคลาดเคลื่อน

แบบจำลอง AR(1) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสังเกต ณ ช่วงเวลาที่ t และค่าสังเกต ณ ช่วงเวลา t-1 กล่าวคือ เป็นการอธิบายว่า ค่าสังเกต ณ ช่วงเวลาปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากค่าสังเกต ณ ช่วงเวลาในอดีตขึ้นหลังไป 1 ช่วงเวลา

2.1.2.3 แบบจำลอง Autoregressive Conditional Heteroscedasticity (ARCH)

ในการวิเคราะห์อนุกรมเวลาส่วนใหญ่แล้วจะมีการกำหนด Stochastic Variable ให้มีความแปรปรวนคงที่ (Homoscedastic) ซึ่งในการประยุกต์ใช้กับบางข้อมูลนั้น ค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนอาจไม่ใช้ฟังก์ชันของตัวแปรอิสระ แต่กลับมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลาขึ้นอยู่กับขนาดของความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นในอดีต หรือกล่าวได้ว่า ค่าความแปรปรวนของเทอมคลาดเคลื่อนนั้นขึ้นอยู่กับค่าความผันผวน (Volatility) ของความคลาดเคลื่อนในอดีตที่ผ่านมา

ความเป็นไปได้ในการหาค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนของอนุกรมเวลาไปพร้อมกันนั้น ในขั้นตอนการพยากรณ์อย่างมีเงื่อนไขจะมีความแม่นยำเหนือกว่าพยากรณ์อย่างไม่มีเงื่อนไขมาก ซึ่งจากแบบจำลอง Autoregressive (AR) แสดงได้ดังนี้

$$y_t = \alpha_0 + \alpha_1 y_{t-1} + \varepsilon_t \quad (2.8)$$

และต้องพยากรณ์อย่างมีเงื่อนไขของ y_{t+1} ดังนี้

$$E_t y_{t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 y_t \quad (2.9)$$

และค่าเฉลี่ยแบบมีเงื่อนไขในการพยากรณ์ y_{t+1} มีค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนอย่างมีเงื่อนไขที่พยากรณ์ได้ ดังนี้

$$E_t[(y_{t+1} - \alpha_0 - \alpha_1 y_t)^2] = E_t \varepsilon_{t+1}^2 = h^2 \quad (2.10)$$

ถ้าเปลี่ยนไปใช้การพยากรณ์แบบไม่มีเงื่อนไขแล้ว ผลที่ใช้จะเป็นค่าเฉลี่ยในช่วงระยะเวลาของลำดับ $\{y_t\}$ ซึ่งเท่ากับ $\frac{\alpha_0}{1-\alpha_1}$ โดยจะได้ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์อย่างไม่มีเงื่อนไขตามสมการ ดังนี้

$$E\left\{\left(y_{t+1} - \frac{\alpha_0}{1-\alpha_1}\right)^2\right\} = E\left[\left(\varepsilon_{t+1} + \alpha_1 \varepsilon_t + \alpha_1^2 \varepsilon_{t-1} + \alpha_1^3 \varepsilon_{t-2} + \dots\right)^2\right] = \frac{h^2}{(1-\alpha_1^2)} \quad (2.11)$$

เมื่อ $\frac{1}{(1-\alpha_1^2)} > 1$ ค่าความแปรปรวนที่ได้จากพยากรณ์อย่างไม่มีเงื่อนไขจะมากกว่าแบบมีเงื่อนไข ดังนั้น การพยากรณ์อย่างไม่มีเงื่อนไขจึงมีความหมายส่วนมากกว่า ในลักษณะเดียวกันถ้าความแปรปรวนของ ε_t ไม่เป็นค่าคงที่ จะสามารถประมาณค่าแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงความแปรปรวนได้โดยใช้ AR Model อธิบาย โดยให้ ε_t แทนส่วนที่เหลือ (Residuals) ที่ได้จากการประมาณจากสมการ (2.8) ดังนั้น ค่าความแปรปรวนอย่างมีเงื่อนไขของ y_{t+1} จะได้ดังนี้

$$Var(y_{t+1}|y_t) = E[(y_{t+1} - \alpha_0 - \alpha_1 y_t)^2] = E_t \varepsilon_{t+1}^2 \quad (2.12)$$

และจากที่ให้ $E_t \varepsilon_{t+1}^2$ เท่ากับ h_{t+1}^2 จึงแสดงว่า ค่าความแปรปรวนอย่างมีเงื่อนไขไม่ใช่ค่าคงที่และจะได้จากแบบจำลองในการประมาณค่าส่วนที่เหลือออกมาระดับนี้

$$\hat{\varepsilon}_t^2 = \alpha_0 + \alpha_1 \hat{\varepsilon}_{t-1}^2 + \dots + \alpha_q \hat{\varepsilon}_{t-q}^2 + v_t \quad (2.13)$$

โดย v_t = White Noise Process

ถ้าค่าของ $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_q$ เท่ากับศูนย์ ค่าความแปรปรวนจากการประมาณจะเท่ากับค่าคงที่ α_0 อีกนัยหนึ่ง คือ ค่าแปรปรวนอย่างมีเงื่อนไขของ y_t จะมีการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับ อัตสาหสัมพันธ์ในสมการ (2.13) ดังนั้น จะสามารถใช้สมการ (2.13) ใน การพยากรณ์ค่าความแปรปรวนอย่างมีเงื่อนไขที่เวลา $t+1$ ดังสมการ

$$E_t \varepsilon_{t+1}^2 = \alpha_0 + \alpha_1 \hat{\varepsilon}_t^2 + \alpha_2 \hat{\varepsilon}_{t-1}^2 + \dots + \alpha_q \hat{\varepsilon}_{t+1-q}^2 \quad (2.14)$$

จากเหตุผลที่กล่าวมา สมการ (2.14) เรียกว่า Autoregressive Conditional Heteroscedastic (ARCH) Model โดยค่า $E_t \varepsilon_{t+1}^2$ หรือ h_{t+1}^2 จะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ ค่าคงที่ และความผันผวนในความเวลาที่ผ่านมา ซึ่งเขียนได้เป็นส่วนเหลือกำลังสองของค่าในอดีต (ARCH term) ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ ($\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_q$) สามารถหาได้โดยใช้วิธี Maximum Likelihood

2.1.2.4 แบบจำลอง Generalized Autoregressive Conditional Heteroscedasticity (GARCH)

แบบจำลอง ARCH ของ Engle, Robert F. ได้มีการพัฒนาต่อโดย Bollerslev (1986) โดยให้ Error process มีลักษณะดังนี้

$$\varepsilon_t = v_t \sqrt{h_t} \quad (2.15)$$

โดยที่ความแปรปรวนของ $v_t = h_v^2 = 1$ และ

$$h_t^2 = \alpha_o + \sum_{i=1}^q \alpha_i \varepsilon_{t-i}^2 + \sum_{i=1}^p \beta_i h_{t-i}^2 \quad (2.16)$$

เนื่องจาก ν_t เป็น White Noise Process ซึ่งเป็นอิสระกับ ε_{t-i} ค่าเฉลี่ยแบบมีเงื่อนไข (conditional and unconditional means) ของ ε_t จึงมีค่าเท่ากับศูนย์ เมื่อใส่ค่าคาดหมาย (Expected value) ของ ε_t จะได้

$$E\varepsilon_t = E\nu_t \sqrt{h_t} = 0 \quad (2.17)$$

ประเด็นที่สำคัญ คือ ความแปรปรวนแบบมีเงื่อนไข (Conditional variance) ของ ε_t ถูกกำหนดโดย

$$E_{t-1}\varepsilon_t^2 = h_t^2 = \alpha_o + \sum_{i=1}^q \alpha_i \varepsilon_{t-i}^2 + \sum_{i=1}^p \beta_i h_{t-i}^2 \quad (2.18)$$

ดังนั้น ความแปรปรวนแบบมีเงื่อนไขของ ε_t จึงถูกกำหนดโดย h_t^2 ในสมการ (2.17) แบบจำลองนี้จึงถูกเรียกว่า Generalized Autoregressive Conditional Heteroscedasticity (GARCH)

2.1.2.5 แบบจำลอง Threshold Autoregressive Conditional Heteroscedasticity (TARCH)

เป็นแบบจำลองที่ได้รับการพัฒนาโดย Glosten, Jagannathan และ Runkle ในปี ค.ศ. 1993 จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าแบบจำลอง GJR โดยมีสมการความแปรปรวน (Variance equation) ดังนี้

$$h_t^2 = \alpha_o + \sum_{i=1}^q \alpha_i \varepsilon_{t-i}^2 + \sum_{i=1}^p \beta_i h_{t-i}^2 + \sum_{k=1}^r \lambda_k d_{t-k} \varepsilon_{t-k}^2$$

ในแบบจำลองนี้ได้มีการเพิ่มพจน์ $\sum_{k=1}^r \lambda_k d_{t-k} \varepsilon_{t-k}^2$ เข้าไปในแบบจำลอง

GARCH โดย d_{t-k} เป็นตัวแปรทุน (Dummy variable) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อ $\varepsilon_{t-1} < 0$ และมีค่าเท่ากับ 0 เมื่อ $\varepsilon_{t-1} \geq 0$ ก็ตามคือ เมื่อ $\varepsilon_{t-1} < 0$ จะได้ว่า $\lambda_k d_{t-k} \varepsilon_{t-k}^2 = \lambda_k \varepsilon_{t-k}^2$ เมื่อร่วมกับพจน์ $\alpha_i \varepsilon_{t-i}^2$ ก็หมายความว่า ค่าคาดเดาเคลื่อน ณ ช่วงเวลา t-1 ทำให้เกิดความผันผวนมากขึ้น ซึ่งเรียกว่า Leverage effect แต่ถ้า $\varepsilon_{t-1} \geq 0$ ก็จะไม่มีพจน์ $\sum_{k=1}^r \lambda_k d_{t-k} \varepsilon_{t-k}^2$ ซึ่งหมายความว่า ระดับของอิทธิพลของค่าคาดเดาเคลื่อน ณ ช่วงเวลา t-1 ยังคงเท่าเดิม

2.1.2.6 แบบจำลอง Exponential Generalized Autoregressive Conditional Heteroscedasticity (EGARCH)

แบบจำลองนี้ได้รับการพัฒนาโดย Nelson ในปี ค.ศ. 1991 ซึ่งเป็นการทำให้สมการความแปรปรวนถูกแปลงให้อยู่ในรูปของ Log ดังนี้

$$\log(h_t^2) = \alpha_0 + \sum_{i=1}^q \alpha_i \left| \frac{\varepsilon_{t-i}}{h_{t-i}} \right| + \sum_{j=1}^p \beta_j \log(h_{t-j}^2) + \sum_{k=1}^r \lambda_k \frac{\varepsilon_{t-k}}{h_{t-k}}$$

การที่สมการความแปรปรวนอยู่ในรูปของ Log นั้น อธิบายได้ว่า Leverage effect มีลักษณะเป็น Exponential มากกว่าการเป็น Quadratic และยังเป็นการรับประทานด้วยว่าความแปรปรวนอย่างมีเงื่อนไขจะไม่มีค่าเป็นลบ นอกจากนี้ Nelson ได้สมมติให้ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบ Generalized error distribution (GED) ทำให้แบบจำลอง EGARCH มีรูปแบบที่เคร่งครัด ดังนี้

$$\log(h_t^2) = \alpha_0 + \sum_{i=1}^q \alpha_i \left| \frac{\varepsilon_{t-i}}{h_{t-i}} - E\left(\frac{\varepsilon_{t-i}}{h_{t-i}}\right) \right| + \sum_{j=1}^p \beta_j \log(h_{t-j}^2) + \sum_{k=1}^r \lambda_k \frac{\varepsilon_{t-k}}{h_{t-k}}$$

2.2 สรุปสาระสำคัญจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

สุมาลี สมวจิเลิศ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ตามวิธี Portfolio balance โดยใช้แบบจำลองของเจฟฟ์ แฟรงค์เลล (Jeffrey Frankel) ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาสในช่วงปี พ.ศ. 2533-2539 ของประเทศไทยและประเทศสหรัฐฯ ทำการประมาณค่าโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) จากการศึกษาพบว่า 1) ระดับรายได้ประชาชาติที่แท้จริงโดยเปรียบเทียบมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนมากที่สุด และมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับอัตราแลกเปลี่ยน 2) ปริมาณเงินโดยเปรียบเทียบ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเป็นอันดับที่สอง และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราแลกเปลี่ยน 3) อุปทานพันธบัตรภายในประเทศที่อยู่ในมือเอกชนกับอุปทานพันธบัตรต่างประเทศที่อยู่ในมือภาครัฐ โดยเปรียบเทียบ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเป็นอันดับที่สาม และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราแลกเปลี่ยน 4) อัตราดอกเบี้ยโดยเปรียบเทียบ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเป็นอันดับที่ 4 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราแลกเปลี่ยน 5) อัตราเงินเพื่อโดยเปรียบเทียบ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนน้อยที่สุด และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราแลกเปลี่ยน

สุภาพร เหงาพงศ์โสภาน (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนและความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่ออัตราแลกเปลี่ยนในเชิงเหตุภาพ ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณเงิน, ดัชนีราคาหลักทรัพย์, ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราแลกเปลี่ยนในอดีต มีนัยสำคัญในการอธิบาย การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน ได้ดี นอกจากนี้ อัตราแลกเปลี่ยนและดัชนีราคาหลักทรัพย์ เมื่อทดสอบด้วยวิธี FPE พบรความสัมพันธ์แบบสองทาง (Feedback) คือ อัตราแลกเปลี่ยนและดัชนีราคาหลักทรัพย์ ช่วยในการอธิบายค่าซึ่งกันและกัน ในขณะที่ทดสอบด้วยวิธี Granger's causality test พบร่วมกัน เป็นอิสระต่อกัน (Independence) และเมื่อทดสอบอัตราแลกเปลี่ยนและปริมาณเงิน ด้วย วิธี FPE และ Granger's causality test พบรความสัมพันธ์ทางเดียว (Unidirectional causality) โดยที่วิธี FPE จะเป็นลักษณะความสัมพันธ์จากอัตราแลกเปลี่ยนไปยังปริมาณเงิน และแสดงว่าอัตราแลกเปลี่ยน ช่วยในการอธิบายค่าปริมาณเงิน ได้ดีขึ้น ในขณะที่ทดสอบด้วยวิธี Granger's causality test เป็นลักษณะความสัมพันธ์จากปริมาณเงินไปยังอัตราแลกเปลี่ยน และแสดงว่าปริมาณเงินช่วยในการอธิบายค่าอัตราแลกเปลี่ยน ได้ดีขึ้น

ดาว ชุมตะขบ (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนและการพยากรณ์ค่าเงินบาท โดยใช้วิธี Cointegration และ Error Correction Model มาประยุกต์ใช้กับแบบจำลองทางการเงิน (Monetary Approach) ในขณะที่การพยากรณ์อัตราแลกเปลี่ยนบาทได้ใช้แบบจำลองทางการเงินและแบบจำลองของ Holt โดยทำการทดสอบอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อคอลลาร์สหราชอาณาจักรต่อ 100 เยนญี่ปุ่นและบาทต่อมาร์เกเยอร์มัน ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 ถึงเดือนธันวาคม 2542 จากการศึกษาพบว่าตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการศึกษามีลักษณะ Non-stationary และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนในระยะยาวประกอบด้วย รายได้ที่แท้จริงเบรียบที่ญี่ปุ่น ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยปริมาณเงินเบรียบที่ญี่ปุ่น และดัชนีราคาผู้บริโภคเบรียบที่ญี่ปุ่น ส่วนการเบรียบที่ญี่ปุ่นแบบจำลองที่ใช้ในการพยากรณ์ค่าเงินบาทโดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏว่าแบบจำลองของ Holt มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่าแสดงว่าแบบจำลองดังกล่าวสามารถใช้ในการพยากรณ์อัตราแลกเปลี่ยนได้ดีกว่าแบบจำลองทางการเงิน

พรสวรรค์ พานิช (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนตามทฤษฎี Portfolio Approach โดยทดสอบเป็น 6 กรณี ตามชนิดของน้ำหนักที่ใช้ต่อไปนี้ ประเภทของอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย และดัชนีค่าเงินบาท ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยต่อวันน้ำหนัก ด้วยมูลค่าการนำเข้า (EERM), อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยต่อวันน้ำหนักด้วยมูลค่าการส่งออก (EERX), อัตราแลกเปลี่ยนต่อวันน้ำหนัก ด้วยมูลค่าการค้ารวม (EERT), ดัชนีค่าเงินบาทต่อวันน้ำหนักด้วยมูลค่าการนำเข้า (EERIM), ดัชนีค่าเงินบาทต่อวันน้ำหนักด้วยมูลค่าการส่งออก (EERIX) และดัชนีค่าเงินบาทที่ต่อวันน้ำหนักด้วยมูลค่าการค้ารวม (EERIT) โดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ในการประมาณค่าแบบจำลอง ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายได้ในแบบจำลองกรณีต่อไปนี้ น้ำหนักด้วยการส่งออกให้ผลการทดสอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ดี จึงใช้เป็นตัวแทนในการสรุปผลได้ว่า ในกรณีของประเทศไทย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนตามแนว Portfolio Approach ในช่วงเวลาที่ศึกษาดังต่อไปนี้ ได้แก่ ต่อมาส ตุดท้ายของปี พ.ศ. 2533 ถึงไตรมาส สุดท้ายของปี พ.ศ. 2542 ได้แก่ ผลของตัวแปรระดับราคาโดยเบรียบที่ญี่ปุ่น (LGPDPFX), ระดับรายได้ประชาชาติในประเทศไทย (LGWD), ระดับรายได้ประชาชาติต่างประเทศ (LGWFX) และผลของตัวแปรการเกิดวิกฤตการณ์ค่าเงิน (DUM) ซึ่งผลพัฒนาดังกล่าวเป็นไปตามทฤษฎีที่คาดไว้ และเป็นจริงในประเทศไทยพอสมควร สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการอธิบายอาจดีความว่า ช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา ผลของอัตราแลกเปลี่ยนอาจจะได้รับอิทธิพลจากนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ก็เป็นเพียงตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่ออัตราแลกเปลี่ยนส่งผลกระทบล่าช้ามาก

พิสุทธิ์ ศิริยุวศักดิ์ และ พงศ์ศักดิ์ เหลืองอร่าม (2551) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการสื่อสารของธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีต่อตลาดการเงิน 3 ประเภท ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์, ตลาดพันธบัตร และตลาดอัตราแลกเปลี่ยน โดยใช้แบบจำลอง EGARCH ผลการศึกษาพบว่า (1) การสื่อสารของธนาคารแห่งประเทศไทยมีผลต่อตลาดพันธบัตรอย่างมีนัยสำคัญทั้งพันธบัตรในระยะสั้นและระยะยาว (2) เมื่อพิจารณาตลาดหลักทรัพย์ พบว่า การสื่อสารในด้านเงินเพื่อและแนวโน้มนโยบายการเงินมีนัยสำคัญทางสถิติ (3) ตลาดอัตราแลกเปลี่ยนทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศตอบสนองต่อการสื่อสารเฉพาะด้านเงินเพื่อเท่านั้น (4) ตลาดพันธบัตรมีปฏิกริยาในทิศทางที่คาดหวังไว้ในส่วนของการสื่อสารด้านเงินเพื่อ เมื่อนำมาทดสอบกับการสื่อสารในชุดที่มีความชัดเจนในการสื่อสาร นอกจากนี้ยังพบว่า ทุกตลาดเงินมีการตอบสนองต่อเปลี่ยนแปลงทางด้านการคาดการณ์

Fidrmuc and Horvath (2007) ได้ทำการศึกษาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศสมาชิกใหม่ในสหภาพยุโรป ได้แก่ เช็ก, สังการี, โปแลนด์, โรมาเนีย และสโลวาเกีย โดยใช้แบบจำลอง GARCH และแบบจำลอง TARCH ผลการศึกษาพบว่า ในประเทศเหล่านี้ แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนการกำหนดเป้าหมายเงินเพื่อตัวการพยากรณ์จัดการกับอัตราแลกเปลี่ยน แต่ทำการจัดการนั้นไร้ประสิทธิภาพ อัตราแลกเปลี่ยนก็จะมีความผันผวนสูง นอกจากนี้ ผลการศึกษาข้างระบุว่า ในประเทศเหล่านี้ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในปัจจุบันนั้น ไดร์บอธิพลจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในอดีต

Kovacic (2007) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพยากรณ์ความผันผวนของตลาดหลักทรัพย์ในประเทศมาเซโดเนีย โดยใช้แบบจำลอง GARCH, GARCH-M, EGARCH, GJR, TARCH และ PGARCH โดยทดสอบความแม่นยำของแบบจำลองในกรณีที่ค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบ Gaussian, Student-t, และ Generalized error distribution ผลการศึกษาพบว่า ในกรณีที่เป็นการแจกแจงแบบ Student-t และ Generalized error distribution พบ Leverage effect เพียงเล็กน้อย สำหรับในด้านการพยากรณ์ พบว่า แบบจำลอง GJR และแบบจำลอง TARCH มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ที่ดีกว่าแบบจำลองอื่น ๆ และถ้ากำหนดให้ค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบ Student-t ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ก็จะดีขึ้น

Chyi Lin Lee (2008) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความผันผวนของราคาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยเดิม โดยศึกษาราคาภายนอกของประเทศไทย, เมืองชิดนีย์, เมืองเมลเบรน, เมืองบริสเบน, เมืองพิร์ซ, เมืองแคนเบอร์รา, เมืองอดีลेथ, เมืองโอบาร์ท และเมืองดาร์วิน โดยใช้แบบจำลอง EGARCH ผลการศึกษาระบุว่า ราคาภายนอกของประเทศไทย, เมืองชิดนีย์, เมืองเมลเบรน, เมืองบริสเบน, เมืองพิร์ซ และเมืองโอบาร์ท มี Arch effect แต่ไม่เพียงเมืองเมลเบรน, เมืองบริสเบน และเมืองโอบาร์ท เท่านั้นที่พบ Asymmetric effect โดยอัตราเงินเฟ้อมือทิพลต่อความผันผวนของราคาภายนอกของประเทศไทยและเมืองชิดนีย์, อัตราการขยายตัวของรายได้มือทิพลต่อความผันผวนของราคาที่อยู่อาศัยในเมืองเมลเบรนและเมืองพิร์ซ และอัตราการว่างงานมือทิพลต่อความผันผวนของราคาที่อยู่อาศัยในเมืองบริสเบนและเมืองพิร์ซ สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้นั้น “ไม่พบอิทธิพลต่อความผันผวนของราคาที่อยู่อาศัย”

Seok Yoon and Ki Seong Lee (2008) ได้ทำการศึกษาเรื่องความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนของเงินวอนต่อคอลาร์สหราชู โดยใช้แบบจำลอง GARCH, TARCH และ EGARCH ผลการศึกษาพบว่า ในกรณีของประเทศไทยได้ที่มีระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลดลงตัวเรื่นหนึ่น ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเกิดจาก ความไม่แน่นอนในตลาดเงินของห้างในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งแบบจำลองห้างสามารถให้ผลที่ใกล้เคียงกันว่า ผลกระทบจากภายนอกที่เป็นปัจจัยด้านลบจะส่งผลต่อความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนมากกว่าผลกระทบที่เกิดจากผลกระทบภายนอกด้านบวก อีกทั้งความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในอดีตส่งผลอย่างรุนแรงต่อความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในช่วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งผลเหล่านี้มีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลดลงตัวเรื่น